

SIKKERHETS DATABLAD

KEMIRA PAX-18

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato	20.11.2019
Revisjonsdato	11.11.2019

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliet navn	KEMIRA PAX-18
Utvidet SDS med ES innbefattet	Ja

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Kjemikaliet bruksområde	Vannbehandlingskjemikalie, Hydrofobering av papir og kartong., Bruk av stoffet som et kjemisk preparat for en teknisk prosess og som et mellomledd i syntesen. Produkter som f.eks. pH-regulatorer, flokkuleringsmidler, fellingsmidler, nøytraliseringsmidler
Bruk det frarådes mot	Skal ikke brukes til andre formål, enn de definerte bruksområder.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**Produsent**

Firmanavn	Kemira Oyj
Postadresse	P.O. Box 330
Postnr.	00101
Poststed	Helsinki
Land	Finland
Telefon	+358108611
Telefaks	+358108621124

Distributør

Firmanavn	PERMAKEM AS
Besøksadresse	Haralds vei 12

Postadresse	Postboks 225
Postnr.	1471
Poststed	LØRENSKOG
Land	Norway
Telefon	67979600
E-post	office@permakem.no
Hjemmeside	www.permakem.no
Org. nr.	NO963279396MVA
Kontaktperson	Øyvind Bergheim - Mobil 940 03 330 Oyvind@Permakem.no

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: +47 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjonen
------------	--

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Met. Corr. 1; H290 Eye Dam. 1; H318
---	--

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	Aluminiumklorid, basisk / Polyaluminiumklorid 30 -40 %
Varselord	Fare
Faresetninger	H290 Kan være etsende for metaller. H318 Gir alvorlig øyeskade.
Sikkerhetssetninger	P280 Benytt vernehansker / verneklær / øyevern / ansiktsvern. P234 Oppbevares bare i originalemballasjen. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. P390 Absorber spill for å hindre materiell skade. P406 Oppbevares i korrosjonsbestandig / beholder med korrosjonsbestandig indre belegg.
Spesiell supplerende etikettinfo for blandinger	1327-41-9 Aluminiumklorid, basisk / Polyaluminiumklorid

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Dette produktet er ikke selv og inneholder ikke en PBT eller vPvB.
------------	--

Andre farer	Råd; Opphetning over nedbryningsstemperaturen frigjør giftig gass. Potensielle miljøvirkninger; Kan senke pH i vann og dermed være skadelige for vannorganismer. Stoffet/stoffblandingen inneholder ingen komponenter på 0,1% eller mer, som er betraktet som persistente, bioakkumulative og toksiske (PBT), eller meget persistente og meget bioakkumulative (vPvB).
-------------	--

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold	Noter
Aluminiumklorid, basisk / Polyaluminiumklorid	CAS-nr.: 1327-41-9 EC-nr.: 215-477-2 REACH reg. nr.: 01-2119531563-43-xxxx	Met. Corr. 1; H290 Eye Dam. 1; H318	30 -40 %	
Komponentkommentarer	For den fulle teksten til H-setningene nevnt i denne seksjonen, se seksjon 16.			

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Vis dette sikkerhetsdatabladet til tilstedeværende lege.
Innånding	Flytt ut i frisk luft.
Hudkontakt	Rens med mye vann. Tilkall lege hvis symptomene vedvarer.
Øyekontakt	Skyll umiddelbart med rikelige mengder med vann, også under øyenlokkene, i minst 10 minutter. Bruk lunkent vann hvis mulig. Søk råd fra lege.
Svelging	Drick 1 eller 2 glass vann eller melk. Tilkall lege hvis symptomene vedvarer. Fremkall IKKE brekninger. Sørg for legetilsyn.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger	Etsende påvirkninger. Kan forårsake ubotelig øyeskade.
-----------------------------------	--

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Medisinsk behandling	Rens med mye vann.
----------------------	--------------------

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Ikke brennbart. Bruk brannsløkningsmiddel som er hensiktsmessig for de lokale forholdene og miljøomgivelsene.
Uegnede slokkingsmidler	Ingen spesielle krav.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Oppvarming over nedbryningstemperatur kan føre til dannelsen av hydrogenklorid.
----------------------------	---

Å bli utsatt for spaltningsprodukter kan være helsefarlig.

5.3. Råd til brannmannskaper

Annen informasjon

I tilfelle av innåndbart støv og/eller røyk bruk trykkluftmaske og støvtett beskyttelsesdrakt. Hvis mulig fjern containere/tanker fra farlig område Kjøøl ned beholdere/tanker med vannsspreder.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Generelle tiltak

For personlig beskyttelse, se seksjon 8.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Begrens spredningen av søl ved å bruke inert absorberende materiell (sand, grus). Dekk over avløp. Lokale myndigheter bør underrettes dersom betydelige spill ikke kan demmes opp.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding

Fortynn reststoffer med vann og nøytraliser dem deretter med kalk eller kalksteinpulver til det blir fast. Skuff eller tørk opp. Skal behandles i overensstemmelse med lokale og nasjonale bestemmelser. Rengjøringsmetoder - søl over store områder. Fjern spill ved hjelp av en støvsugerbil. Fortynn reststoffer med vann og nøytraliser dem deretter med kalk eller kalksteinpulver til det blir fast. Skuff eller fei opp restrende materiale. Skal behandles i overensstemmelse med lokale og nasjonale bestemmelser.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger

For personlig beskyttelse, se seksjon 8.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering

Sørg for skikkelig ventilasjon. Påse at øyenskyllestasjoner og sikkerhetsdusjer befinner seg i nærheten av arbeidsstasjonstedet.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Betingelser for sikker oppbevaring

Egnet emballasje

Passende materiale: plast (PE, PP, PVC), glassfiberarmert polyester, gummiert stål, titan

Krav til lagerrom og beholdere

Unngå frysing. Oppbevares adskilt fra inkompatible stoffer.
Av kvalitetshensyn:
Oppbevares ved en temperatur over 0 °C.
Oppbevar ved temperaturer under 30 grader C.
Vanskelig å handtere på grunn av høy viskositet.
Stoffer som skal unngås:

kloritter, hypokloritter, sulfitter, galvaniserte flater, Jern, Sterke baser.
Lagringsperiode 8 Md. Kontakt med klorider, hypokloritter og sulfitter skal unngås.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder Se seksjon 1.2.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametrer

Komponentnavn	Identifikasjon	Grenseverdier	Norm år
Aluminiumklorid, basisk / Polyaluminiumklorid	CAS-nr.: 1327-41-9	8 timers grenseverdi: 2 mg/m ³ Kilde: Arbeids- og sosialdepartementet Kommentarer: (beregnet som Al)	Norm år: 2017

DNEL / PNEC

Komponent	Aluminiumklorid, basisk / Polyaluminiumklorid
DNEL	<p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Langtids, dermal (systemisk) Verdi: 4,6 mg/kg bw/day</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (systemisk) Verdi: 16,4 mg/m³</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langtids, dermal (systemisk) Verdi: 2,32 mg/kg bw/day</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (systemisk) Verdi: 4 mg/m³</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeeringsvei: Langtids, oral (systemisk) Verdi: 2,3 mg/kg bw/day</p>
PNEC	<p>Eksponeeringsvei: Ferskvann Verdi: 0,0003 mg/l</p> <p>Eksponeeringsvei: Saltvann Verdi: 0,00003 mg/l</p> <p>Eksponeeringsvei: Renseanlegg STP Verdi: 20 mg/l</p>

8.2. Eksponeeringskontroll

Varselsskilt

Forholdsregler for å hindre eksponering

Egnede tekniske tiltak

Unngå kontakt med huden og øynene.
Må behandles i henhold til alle forskrifter vedrørende industriell hygiene og sikkerhetstiltak. Øyespyleflaske eller øyedusj skal være tilgjengelig på arbeidsplassen.

Øye- / ansiktsvern

Egnet øyebeskyttelse

Tettsittende vernebriller. (EN 166)

Håndvern

Egnede materialer

PVC Neopren

Gjennomtrengningstid

Verdi: 480 minutt(er)

Håndbeskyttelse, kommentar

Vennligst følg instruksjonene som gjelder permeabilitet og gjennombruddstid som leveres av hanskeleverandøren. Vær også oppmerksom på de spesifikke lokale forholdene som produktet brukes under som for eksempel fare for kutt, skrubbsår og kontakttid.

Vernehansker som retter seg etter EN 374.

Hansker bør skiftes umiddelbart hvis det er indikasjon på svekkelse i hanskestoffet, eller de er kontaminert av kjemikalier.

Hudvern

Egnede verneklær

Klær med lange ermer. Anvend vernedrakt ved behov.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern, generelt

Ved forekomst av damp, støv eller aerosol, anvend friskluftmaske (filter P2).

Eksponeringskontroll

Eksponeringskontroll, kommentarer

Ikke tillat ukontrollerte utslipp av produktet ut i miljøet.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form

Væske

Tilstandsform

Vannholdig oppløsning

Farge

Lysegul, klar

Lukt

Ubetydelig

pH

Verdi: 1,0

Frysepunkt	Verdi: -20 °C
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: 105 -115 °C
Flammepunkt	Kommentarer: Ikke anvendbar, uorganisk forbindelse
Antennelighet (fast stoff, gass)	Produktet er ikke brannfarlig.
Tetthet	Verdi: 1,34 - 1,40 g/cm ³
Løslighet	Medium: Vann Kommentarer: Fullstendig oppløselig Temperatur: 20 °C
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/ vann	Kommentarer: Ikke anvendbar, uorganisk forbindelse
Selvantennelighet	Kommentarer: Ikke-selvantennbar
Dekomponeringstemperatur	Verdi: > 200 °C
Viskositet	Verdi: 30 -40 mPa.s Temperatur: 23 °C Type: Dynamisk
Oksiderende egenskaper	Ikke oksiderende

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer	Dette sikkerhetsdatabladet inneholder kun informasjon som dekker sikkerhet og erstatter ikke produktinformasjon eller produktspesifikasjon. Dette produktet kan være etsende for metaller.
-------------	--

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Etser på metall.
-------------	------------------

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale forhold.
------------	-------------------------------

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Baser gir eksoterme reaksjoner Kontakt med visse metaller (f.eks aluminium, sink) kan danne eksplosive gassblandinger med luft.
-------------------------------	---

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Unngå frysing. Må ikke utsettes for temperaturer over 200 ° C.
-------------------------	--

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Kloritter, hypokloritter, sulfitter, galvaniserte flater, Jern, Sterke baser.
----------------------------	---

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter

Små mengder av hydrogenklorid kan slippes ut ved temperaturer over kokepunktet. Termisk nedbrytning >200 °C.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Komponent	Aluminiumklorid, basisk / Polyaluminiumklorid
Akutt giftighet	<p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LC50 Eksponeringsvei: Innånding. Metode: Read across Verdi: > 5000 mg/m³ Forsøksdyreart: Rotte</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Dermal Verdi: > 2000 mg/kg bw Forsøksdyreart: Rotte</p> <p>Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Oral Verdi: > 2000 mg/kg bw Forsøksdyreart: Rotte</p>

Øvrige helsefareopplysninger

Generell luftveis- eller hudsensibilisering	Ikke sensibiliserende.
Innånding	Innånding av aerosoldamp kan gi irritasjon i åndedrettskanalene.
Hudkontakt	Gjentatt eller langvarig hudkontakt kan gi: Hudirritasjon tørr hud.
Øyekontakt	Gir alvorlig øyeskade.
Svelging	Svelging kan gi ubehag, brekninger, vondt i halsen og mageproblemer.
Vurdering av arvestoffskadelig virkning på kjønnsceller, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.
Vurdering kreftfremkallende egenskaper, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.
Vurdering av reproduksjonstoksicitet, klassifisering	Basert på tilgjengelige data møter ikke produktet kriteriene for klassifisering.

Symptomer på eksponering

I tilfelle svelging	Svelging kan fremkalle følgende symptomer:, kvalme, irritasjon i munn, spiserør og mage.
I tilfelle hudkontakt	Gjentatt eller langvarig hudkontakt kan gi:, tørr hud, irritasjon
I tilfelle innånding	Innånding kan fremkalle følgende symptomer:, hoste og pustebesvær

I tilfelle øyekontakt

Kontakt med øyne kan gi en sviende smerte eller tåreflod.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økotoksisitet

Dette materialet klassifiseres ikke som farlig for omgivelsene. På miljørelevante pH-verdier på 5,5 - 8, har aluminium en lav oppløselighet. Aluminium salter dissosierer i vann, og det resulterer i raske dannelse og utfelling av aluminium hydroksider. Ved pH <5,5 frie ioner (AL³⁺) blir den dominerende formen, og den økte tilgjengeligheten på denne pH gjenspeiles i en høyere toksisitet. På en pH fra 6,0 til 7,5 reduserer løseligheten på grunn av tilstedeværelsen av den uløselige forbindelsen Al (OH) 3. Ved høyere pH (pH > 8,0) dominerer mer oppløselige forbindelser Al (OH) 4, som igjen øker tilgjengeligheten. Aluminiumsalter må ikke slippes ut i elver eller innsjøer på en ukontrollert måte og pH variasjoner rundt 5 - 5,5 bør unngås.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Beskrivelse / vurdering av persistens og nedbrytbarhet

Metodene som brukes for å fastslå biologisk degradering, gjelder ikke for uorganiske stoffer.

Biologisk nedbrytbarhet

Kommentarer: Bemerkning: Ved hydrolyse dannes aluminiumhydroksid i pH-område ca 6 - 9. Metoder som skal bestemme biodegraderingshet gjelder ikke for uorganiske stoffer.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumulering, kommentarer

Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann: Ikke anvendbar, uorganisk forbindelse

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet

Vannløselighet: fullstendig oppløselig (20 °C)
Overflatespenning: Ingen data tilgjengelig

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Resultat av vurderinger av PBT og vPvB

Dette produktet er ikke selv og inneholder ikke en PBT eller vPvB.

12.6. Andre skadevirkninger

Økologisk tilleggsinformasjon

Kan senke pH i vann og dermed være skadelige for vannorganismer.

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet

Klassifiseres som farlig avfall. Skal behandles i overensstemmelse med lokale og nasjonale bestemmelser. Emballasjemateriale som har blitt grundig rensset, kan gjenvinnes

Egnede metoder til fjerning av forurenset emballasje

Klassifiseres som farlig avfall. Skal behandles i overensstemmelse med lokale og nasjonale bestemmelser

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Farlig gods	Ja
-------------	----

14.1. FN-nummer

ADR/RID/ADN	3264
IMDG	3264
ICAO/IATA	3264

14.2. FN-forsendelsesnavn

Varenavn, Engelsk ADR/RID/ADN	CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, INORGANIC, N.O.S.
ADR/RID/ADN	ETSENDE VÆSKE, SUR, UORGANISK, N.O.S.
IMDG	CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, INORGANIC, N.O.S.
ICAO/IATA	CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, INORGANIC, N.O.S.

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR/RID/ADN	8
Klassifiseringskode ADR/RID/ADN	C1
IMDG	8
ICAO/IATA	8

14.4. Emballasjegruppe

ADR/RID/ADN	III
IMDG	III
ICAO/IATA	III

14.5. Miljøfarer

Marin forurensning	nei
--------------------	-----

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Unngå kontakt med hud og øyne.
--------------------------	--------------------------------

14.7. Bulkransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Produktnavn	CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, INORGANIC, N.O.S.
-------------	---

Andre relevante opplysninger

Fareseddel ADR/RID/ADN	8
Fareetikett IMDG	8
Etiketter ICAO/IATA	8

ADR/RID Annen informasjon

Tunnelbegrensningskode	E
Transport kategori	3
Farenr.	80

IMDG Annen informasjon

EmS	F-A, S-B
-----	----------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK**15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen**

Biocider	Nei
Nanomateriale	Nei
Referanser (Lover/Forskrifter)	<p>Regelverkoversikt 2019:</p> <p>Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH).</p> <p>Kommisjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH).</p> <p>Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008 Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP-forskriften). Sist endret 24.09.2018.</p> <p>Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer. Sist endret ved forskrift 20. desember 2018.</p> <p>Avfallsforskriften. Sist endret 20. desember 2018.</p> <p>Prioritetsliste/Godkjenningsliste.</p> <p>ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.</p> <p>ADR/RID 2019 – Forskrift om endring i forskrift om landtransport av farlig gods.</p>
Deklarasjonsnr.	7167

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Kjemikaliesikkerhetsvurdering	Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.
-------------------------------	--

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H290 Kan være etsende for metaller. H318 Gir alvorlig øyeskade.
Ytterligere informasjon	Databladet er laget etter vår nåværende kunnskap, Norsk regelverk og produsentens opplysninger. Da brukerens arbeidsforhold ligger utenfor vår kontroll, vil det være brukerens ansvar at de nødvendige forholdsregler blir tatt.

Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjon gitt i dette sikkerhetsdatablad blir lest og forstått av alle som bruker, behandler, avhender eller på noen måte kommer i kontakt med produktet. Dette produktet skal bare brukes til det formål det er beregnet for og i henhold til spesifiserte instruksjoner. Opplysningene gjelder kun for det materialet som er angitt her, og gjelder ikke i forbindelse med bruk av noe annet materiale eller i noen form for bearbeidelse.

Versjon

1

Eksponeringsscenario

[Eksponeringsscenario Pix-111.pdf](#)